

WYMAGANIA EDUKACYJNE 5-LATKI

1. Fizyczny obszar rozwoju dziecka.

1) zgłasza potrzeby fizjologiczne, samodzielnie wykonuje podstawowe czynności higieniczne;

- Samodzielnie korzysta z toalety
- Prawidłowo myje i wyciera ręce
- Myje ręce po każdorazowym korzystaniu z toalety
- Potrafi poprawnie korzystać z przyborów służących do wykonywania czynności higienicznych
- Prawidłowo myje zęby zachowując kolejne etapy
- Wie, że należy systematycznie dbać o higienę osobistą

2) wykonuje czynności samoobsługowe: ubieranie się i rozbieranie, w tym czynności precyzyjne, np. zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł;

- Samodzielnie ubiera się i rozbiera
- Potrafi wykonać czynności precyzyjne takie jak zapinanie i odpinanie guzików
- Pilnuje rzeczy osobistych w czasie spacerów i wycieczek
- Odkłada ubrania na ustalone miejsce

3) spożywa posiłki z użyciem sztućców, nakrywa do stołu i sprząta po posiłku;

- Kulturalnie spożywa posiłki, tj. :
 - przyjmuje prawidłową pozycję przy stole
 - nie rozmawia z pełną buzią
 - posługuje się sztućcami
- Sprząta po posiłku

4) komunikuje potrzebę ruchu, odpoczynku itp.;

- Podejmuje spontaniczne zabawy ruchowe, wykorzystując dostępne przybory i przyrządy
- Zgłasza potrzebę odpoczynku
- Zgłasza nauczycielowi złe samopoczucie

5) uczestniczy w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych, muzycznych, naśladowczych, z przybarami lub bez nich; wykonuje różne formy ruchu: bieżne, skoczne, z czworakowaniem, rzutne;

- Chętnie podejmuje zabawy ruchowe w różnych warunkach
- Prawidłowo wykorzystuje przybory i sprzęt sportowy;
- Sprawnie pokonuje tor przeszkód;
- Wykonuje ćwiczenia zgodnie z instrukcją słowną;
- Przestrzega podstawowych reguł w grach zespołowych
- Aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych
- Podejmuje zabawy rytmiczne przy utworach muzycznych
- Potrafi odtworzyć rytm, prosty układ taneczny
- Potrafi wykonać improwizację ruchową
- Biega swobodnie w różnym tempie;
- Pokonuje tor przeszkód
- Czworakuje zmieniając kierunek i pokonując przeszkody;
- Stoi na jednej nodze;
- Rzuca oburącz;
- Rzuca ręką lewą i prawą;
- Chwyta oburącz;
- Rzuca do celu;
- Toczy przybory ręką lewą i prawą;
- Podskakuje obunóż;
- Podskakuje na jednej nodze;
- Przeskakuje przeszkody;
- Przechodzi przez przeszkody
- Potrafi ustawić się w szeregu i dwuszeregu.

6) inicjuje zabawy konstrukcyjne, majsterkuje, buduje, wykorzystując zabawki, materiały użytkowe, w tym materiał naturalny;

- Tworzy rozbudowane budowle z klocków różnego rodzaju
- Umie wykonać prace techniczne, łącząc różnorodne materiały
- Potrafi gospodarować materiałami w odpowiedni sposób
- Wykonuje samodzielnie i wg wzoru składanki papierowe z różnych kształtów papieru
- Rozumie, że efekt zależy od dokładnego i precyzyjnego wykonania zadania

- Potrafi wymodelować kształt z jednego kawałka masy plastycznej, plasteliny

7) wykonuje czynności, takie jak: sprzątanie, pakowanie, trzymanie przedmiotów jedną ręką i oburącz, małych przedmiotów z wykorzystaniem odpowiednio ukształtowanych chwytów dłoni, używa chwytu pisarskiego podczas rysowania, kreślenia i pierwszych prób pisania;

- Utrzymuje porządek w kącikach zabaw
- Sprząta po skończonej pracy i zabawie
- Szanuje wspólne zabawki i zgłasza ich uszkodzenia
- Rysuje po śladzie proste wzory i szlaczki zachowując prawidłowy kierunek kreślenia
- Sprawnie posługuje się nożyczkami
- Odwzorowuje wzory graficzne różnymi sposobami
- Poprawnie posługuje się przyborami do pisania
- Dokładnie obrysowuje kształty korzystając z szablonów
- Nawleka drobne elementy na sznurki
- Potrafi kolorować powierzchnie ograniczone linią
-

8) wykonuje podstawowe ćwiczenia kształtujące nawyk utrzymania prawidłowej postawy ciała;

- Przyjmuje pozycje wyjściowe do ćwiczeń gimnastycznych
- Odwzorowuje prezentowane przez nauczyciela ćwiczenia
- Wykonuje ćwiczenia zgodnie z instrukcją słowną

9) wykazuje sprawność ciała i koordynację w stopniu pozwalającym na rozpoczęcie systematycznej nauki czynności złożonych, takich jak czytanie i pisanie.

- Potrafi odwzorować schemat własnego ciała na kartce papieru
- Potrafi wskazać miejsce na kartce papieru używając właściwych określeń
- Układa elementy wg wzoru
- Rysuje na kratkowanym papierze wg instrukcji
- Zachowuje prawidłowy kierunek od lewej do prawej strony
- Składa obrazki pocięte na 6 części o różnych kształtach
- Dostrzega 6 szczegółów różniących dwa obrazki

- Potrafi ułożyć klocki wg wzoru i własnego pomysłu
- Potrafi dobrać obrazki przedmiotów do ich konturowych rysunków
- 10. Potrafi nakleić pocięty obrazek, prawidłowo łącząc części

II. Emocjonalny obszar rozwoju dziecka.

1. Rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje, próbuje radzić sobie z ich przeżywaniem;

- Rozpoznaje emocje: radość, smutek, strach, złość
- Nazywa uczucia i określa własne potrzeby
- Potrafi określić sytuacje będące źródłem pozytywnych i negatywnych emocji

2. Szanuje emocje swoje i innych osób;

- Potrafi odróżnić emocje pozytywne od negatywnych
- Określa uczucia innych osób
- Właściwie reaguje na przejawy emocji innych osób
- Potrafi rozładować własne emocje
- Zna bezpieczne sposoby rozładowania negatywnych emocje
- Umie radzić sobie z porażką

3. Przeżywa emocje w sposób umożliwiający mu adaptację w nowym otoczeniu, np. w nowej grupie dzieci, nowej grupie starszych dzieci, a także w nowej grupie dzieci i osób dorosłych;

- Stosuje formy grzecznościowe w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi
- Integruje się z grupą
- Potrafi zgodnie korzystać ze wspólnej przestrzeni do zabawy i zabawek

4. Przedstawia swoje emocje i uczucia, używając charakterystycznych dla dziecka form wyrazu;

- Przedstawia emocje za pomocą mowy ciała, słów, symboli
- Prawidłowo przyjmuje krytykę, cieszy się z sukcesów
- Wypowiada się na temat emocji

5. Rozstaje się z rodzicami bez lęku, ma świadomość, że rozstanie takie bywa dłuższe lub krótsze;

- 1. Chętnie chodzi do przedszkola
- 2. Bawi się z rówieśnikami
- 3. Słucha poleceń nauczyciela
- 4. Rozumie konieczność rozłąki z rodzicami
- 5. Zwraca się do dorosłego z prośbą o pomoc

6. Rozróżnia emocje i uczucia przyjemne i nieprzyjemne, ma świadomość, że odczuwają i przeżywają je wszyscy ludzie;

- Potrafi odróżnić emocje pozytywne od negatywnych
- Ma świadomość, że wszyscy ludzie przeżywają emocje

7. Szuka wsparcia w sytuacjach trudnych dla niego emocjonalnie; wdraża swoje własne strategie, wspierane przez osoby dorosłe lub rówieśników;

- Zgłasza się do nauczyciela z prośbą o pomoc w trudnej dla siebie sytuacji
- Zna sposoby radzenia sobie z różnymi emocjami

8. Zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, panuje nad nieprzyjemną emocją, np. podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji;

- Potrafi podporządkować się zachowaniom, których oczekuje od niego nauczyciel i koledzy
- Potrafi kierować emocjami i kontrolować własne zachowania

9. Wczuwa się w emocje i uczucia osób z najbliższego otoczenia;

- Wczuwa się w określone sytuacje
- Przestrzega zasad zgodnego współdziałania
- Słucha wypowiedzi innych

10. Dostrzega, że zwierzęta posiadają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę;

- Ma świadomość, że zwierzętami domowymi należy się opiekować i nie należy ich męczyć
- Zna zwyczaje zwierząt i potrafi się nimi zajmować

- Dokarmia zimą ptaki i inne zwierzęta

11. Dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej.

- Rozumie znaczenie pojęcia „ochrona przyrody”
- Wyrabia opiekuńczą postawę wobec roślin i zwierząt
- Obserwuje walory estetyczne przyrody i różnorodność krajobrazów w różnych porach roku

III. Społeczny obszar rozwoju dziecka.

1. Przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieśnicze;

- Szanuje potrzeby i zainteresowania innych
- Okazuje szacunek innym (grzecznie zwraca się do innych)

2. Odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, grupy chłopców, grupy dziewczynek oraz innych grup, np. grupy teatralnej, grupy sportowej;

- Zna nazwę swojej miejscowości
- Zna insygnia miejskie
- Wie, że kraj w którym żyje to Polska i że jest Polakiem
- Wie, że stolicą Polski jest Warszawa
- Rozpoznaje symbole narodowe takie jak flaga i godło
- Zna imiona kolegów z grupy przedszkolnej
- Bawi się ze wszystkimi kolegami z grupy przedszkolnej

3. Posługuje się swoim imieniem, nazwiskiem, adresem;

- Potrafi się przedstawić
- Podaje swój adres zamieszkania

4. Używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania;

- Zna i stosuje zwroty grzecznościowe wobec dzieci w każdej sytuacji
- Zna i stosuje zwroty grzecznościowe wobec dorosłych w każdej sytuacji

5. Ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku;

- Słucha cierpliwie, z uwagą tego, co inni mają do powiedzenia
- Rozumie kierowane do niego polecenia i wykonuje je
- Rozumie, że niektóre zachowania mogą sprawić innym przykrość
- Potrafi dokonać oceny postępowania swojego i innych
- Odpoczywa nie przeszkadzając innym

6. Nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, np. szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, życzliwość okazywana dzieciom i dorosłym – obowiązkowość, przyjaźń, radość;

- Potrafi sprawić przyjemność innym osobom
- Nazywa i rozpoznaje złe i dobre zachowania (np. szacunek, przyjaźń)

7. Respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby;

- Wypełnia obowiązki dyżurnego
- Potrafi podporządkować się dzieciom pełniącym dyżur
- Szanuje własność innych
- Wykonuje polecenia nauczyciela
- Stosuje się do nakazów i zakazów

8. Obdarza uwagą inne dzieci i osoby dorosłe;

- Słucha z uwagą tego, co inni mają do powiedzenia
- Nie przerywa rozmów prowadzonych przez inne osoby

9. Komunikuje się z dziećmi i osobami dorosłymi, wykorzystując komunikaty werbalne i pozawerbalne; wyraża swoje oczekiwania społeczne wobec innego dziecka, grupy:

- Posługuje się umiarkowanym tonem głosu
- Rozumie komunikaty niewerbalne

IV. Poznawczy obszar rozwoju dziecka.

1. Wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą komunikatów pozawerbalnych: tańca, intencjonalnego ruchu, gestów, impresji plastycznych, technicznych, teatralnych, mimicznych, konstrukcji i modeli z tworzyw i materiału naturalnego;

- Pokazuje zagadki pantomimiczne
- rozwiązuje zagadki pantomimiczne
- Interpretuje utwór posługując się np. gestem, mimiką, ruchem
- Potrafi wykonać improwizację ruchową
- Tworzy prace plastyczne inspirowane np. muzyką, literaturą
- Potrafi oddać nastrój w wykonanych pracach plastycznych

2. Wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą języka mówionego, posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych, mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie, poprawnie wypowiada ciche i głośne dźwięki mowy, rozróżnia głoski na początku i końcu w wybranych prostych fonetycznie słowach;

- Mówi poprawnie pod względem artykulacyjnym
- Mówi płynnie i wyraźnie
- Stosuje poprawnie formy fleksyjne
- Reguluje poprawnie oddech
- Stosuje odpowiednią intonację głosu
- Buduje dłuższe wielozdaniowe wypowiedzi
- Wysłuchuje samogłoskę nagłosie
- Wysłuchuje spółgłoskę w wygłosie
- Dokonuje analizy sylabowej
- Dokonuje syntezy sylabowej

3. Odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;

- wyraża swoje wrażenia i przeżycia związane z odbiorem utworu
- uczy się odróżniać świat rzeczywisty od fikcyjnego
- potrafi stworzyć nowe, wymyślone przez siebie sytuacje fikcyjne

4. Rozpoznaje litery, którymi jest zainteresowane na skutek zabawy i spontanicznych odkryć, odczytuje krótkie wyrazy utworzone z poznanych liter w formie napisów drukowanych dotyczące treści znajdujących zastosowanie w codziennej aktywności;

- Rozumie znaczenie symboli obserwowanych w najbliższym środowisku
- Wykazuje zainteresowanie różnego rodzaju napisami
- Rozpoznaje napis oznaczający jego imię
- Tworzy symbole do zabaw i gier planszowych
- Rozumie znaczenie wybranych znaków drogowych
- Zna oznaczenia niebezpiecznych miejsc
- Posługuje się znakami określającymi zjawiska atmosferyczne

5. Odpowiada na pytania, opowiada o zdarzeniach z przedszkola, objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych, układa historyjki obrazkowe, recytuje wierszyki, układa i rozwiązuje zagadki;

- Zwraca się bezpośrednio do rozmówcy
- Potrafi opisać przeżycia bohaterów literackich
- Układa i opowiada historyjki obrazkowe
- Opowiada i interpretuje treść obrazka
- Zauważa i opisuje cechy przedstawionych postaci i przedmiotów

6. Wykonuje własne eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom, nazywa je, tworzy żarty językowe i sytuacyjne, uważnie słucha i nadaje znaczenie swym doświadczeniom

- Wykonuje ćwiczenia artykulacyjne zgodnie z poleceniami nauczyciela
- Powtarza krótkie rymowanki
- W sposób czynny posługuje się nowo poznanymi słowami
- Tworzy skojarzenia do podanych wyrazów
- Rozumie znaczenie słów, których używa
- Potrafi wyjaśnić przenośny sens powszechnie używanych zwrotów
- Tworzy skojarzenia do wskazanych wyrazów

7. Eksperymentuje rytmem, głosem, dźwiękami i ruchem, rozwijając swoją wyobraźnię muzyczną; słucha, odtwarza i tworzy muzykę, śpiewa piosenki, porusza się przy muzyce i do muzyki, dostrzega

zmiany charakteru muzyki, np. dynamiki, tempa i wysokości dźwięku oraz wyraża ją ruchem, reaguje na sygnały, muzykuje z użyciem instrumentów oraz innych źródeł dźwięku; śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru oraz łatwe piosenki ludowe; chętnie uczestniczy w zbiorowym muzykowaniu; wyraża emocje i zjawiska pozamuzyczne różnymi środkami aktywności muzycznej; aktywnie słucha muzyki; wykonuje lub rozpoznaje melodie, piosenki i pieśni, np. ważne dla wszystkich dzieci w przedszkolu, np. hymn przedszkola, charakterystyczne dla uroczystości narodowych (hymn narodowy), potrzebne do organizacji uroczystości np. Dnia Babci i Dziadka, święta przedszkolaka (piosenki okazjonalne) i inne; w skupieniu słucha muzyki;

- Śpiewa poznane piosenki dokładnie odtwarzając tekst
- Aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych ze śpiewem
- Podejmuje zabawy rytmiczne przy utworach muzycznych
- Potrafi odtworzyć rytm
- Potrafi wykonać improwizację ruchową i wokalną
- Potrafi odtworzyć prosty układ taneczny
- Śpiewa ze zmianami dynamiki, rytmu, tempa
- Prezentuje własne umiejętności w czasie występów publicznych
- Dostrzega zmiany dynamiki w muzyce
- Rozróżnia tempo w utworze
- Rozpoznaje i określa dwa rejestry wysokości dźwięku: nisko, wysoko;
- Potrafi poruszać się w rytmie i tempie muzyki
- Potrafi określić nastrój utworu
- Podejmuje samorzutne zabawy o charakterze akustycznym
- Gra rytmicznie proste fragmenty melodii piosenek na instrumentach perkusyjnych
- Rozpoznaje po brzmieniu instrumenty perkusyjne
- Improwizuje własne melodie do, zabaw, piosen
- Rozpoznaje odgłosy przyrody i z najbliższego otoczenia
- Potrafi skupić uwagę słuchając różnego rodzaju muzyki

8. Wykonuje własne eksperymenty graficzne farbą, kredką, ołówkiem, mazakiem itp., tworzy proste i złożone znaki, nadając im znaczenie, odkrywa w nich fragmenty wybranych liter, cyfr, kreśli wybrane litery i cyfry na gładkiej kartce papieru, wyjaśnia sposób powstania wykreślonych, narysowanych lub zapisanych kształtów, przetwarza obraz ruchowy na graficzny i odwrotnie, samodzielnie planuje ruch przed zapisaniem, np. znaku graficznego, litery i innych w przestrzeni sieci kwadratowej lub liniatury, określa kierunki i miejsca na kartce papieru;

- Poprawnie trzyma przybory do pisania, kredki i pędzle

- Potrafi określić kierunek oraz miejsce na kartce papieru
- Rysuje po śladzie proste wzory i szlaczki
- Potrafi rysować według wzoru lub zgodnie z poleceniami nauczyciela
- okazuje ruchem proste znaki graficzne, np. linie, kółka, fale i odwzorowuje je na papierze

9. Czyta obrazy, wyodrębnia i nazywa ich elementy, nazywa symbole i znaki znajdujące się w otoczeniu, wyjaśnia ich znaczenie;

- Wypowiada się na temat treści oglądanych obrazów, wymienia osoby i przedmioty oraz opowiada o zdarzeniach
- wskazuje postacie, przedmioty przedstawione na obrazach
- Rozumie umowne znaki, z którymi spotyka się w przedszkolu
- Rozumie znaczenie podstawowych znaków drogowych

10. Wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn), nazywa wybrane symbole związane z regionami Polski ukryte w podaniach, przysłowia, legendach, bajkach, np. o smoku wawelskim, orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej;

- Wie, że kraj, w którym mieszka to Polska, i że jest Polakiem
- Rozpoznaje symbole narodowe: godło, flaga, hymn
- Przyjmuje właściwą postawę podczas słuchania hymnu
- Wypowiada się na temat miejsc i okoliczności wykonywania hymnu Polski

11. Wyraża ekspresję twórczą podczas czynności konstrukcyjnych i zabawy, zagospodarowuje przestrzeń, nadając znaczenie umieszczonym w niej przedmiotom, określa ich położenie, liczbę, kształt, wielkość, ciężar, porównuje przedmioty w swoim otoczeniu z uwagi na wybraną cechę;

- Tworzy budowle z klocków różnego rodzaju
- Uczestniczy w zabawach tematycznych zagospodarowując przestrzeń wg własnego pomysłu.
- Wykorzystuje w zabawie dostępne przedmioty, nadając im różne znaczenie.
- Określa położenie przedmiotów względem własnego ciała.
- Liczy przedmioty w dostępnym dla siebie zakresie.
- Określa kształt wybranych przedmiotów.

- Określa wielkość przedmiotów posługując się określeniami: mały, duży oraz porównuje ich wielkość posługując się wrażeniami: mniejszy, większy, największy, najmniejszy, taki sam
- Potrafi określić ciężar przedmiotu używając słów: lekki, ciężki oraz porównać ciężar używając określeń: najcięższy, najlżejszy, taki sam.

12. Klasyfikuje przedmioty według: wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia, układa przedmioty w grupy, szeregi, rytmy, odtwarza układy przedmiotów i tworzy własne, nadając im znaczenie, rozróżnia podstawowe figury geometryczne (koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt);

- Tworzy zbiory przedmiotów wg różnych cech (wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia).
- Układa przedmioty w szeregi (np. po 5 sztuk).
- Układa przedmioty w rytmy (np. trójkąt, kwadrat, koło, trójkąt, kwadrat, koło...)
- Tworzy własne układy przedmiotów.
- Rozpoznaje figury geometryczne, takie jak: koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt.

13. Eksperymentuje, szacuje, przewiduje, dokonuje pomiaru długości przedmiotów, wykorzystując np. dłoń, stopę, but;

- Szacuje liczbę przedmiotów
- Układa w szereg lub w rząd przedmioty do policzenia
- Pokazuje na palcach liczbę przedmiotów, które policzyło
- Potrafi dokonać pomiaru długości różnymi sposobami
- Określa i porządkuje wysokość przedmiotów
- Zna narzędzia służące do pomiaru długości

14. Określa kierunki i ustala położenie przedmiotów w stosunku do własnej osoby, a także w stosunku do innych przedmiotów, rozróżnia stronę lewą i prawą;

- Wskazuje prawą i lewą stronę swojego ciała
- Porusza się w przestrzeni zgodnie z poleceniami nauczyciela
- Używa pojęć określających położenie przedmiotów w przestrzeni, np. pod, nad, za przed
- Wskazuje i nazywa położenie przedmiotów względem własnej osoby, np. obok mnie, przede mną, za mną

- Wskazuje kierunki w przestrzeni, np. na lewo, na prawo

15. Przelicza elementy zbiorów w czasie zabawy, prac porządkowych, ćwiczeń i wykonywania innych czynności, posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi, rozpoznaje cyfry oznaczające liczby od 0 do 10, eksperymentuje z tworzeniem kolejnych liczb, wykonuje dodawanie i odejmowanie w sytuacji użytkowej, liczy obiekty, odróżnia liczenie błędne od poprawnego;

- Podaje poprawnie liczbę przedmiotów
- Liczy w kolejności rzędem ułożone przedmioty
- Potrafi policzyć co najmniej 10 przedmiotów
- Rozróżnia błędne liczenie od poprawnego
- Określa i rozumie pojęcie „para“
- Poprawnie dodaje, odejmuje i porównuje liczby na konkretnych
- Potrafi wyznaczyć wynik dodawania i odejmowania (min 5 elementów)
- Tworzy zbiory przedmiotów
- Potrafi określić liczbę elementów zbioru
- Potrafi porównać liczebność zbiorów posługując się określeniami: tyle samo, mniej o, więcej o
- Porządkuje zbiory według liczebności wzrastającej lub malejącej
- Posługuje się liczebnikami porządkowymi
- Potrafi za pomocą liczebników porządkowych określić miejsce przedmiotów

16. Posługuje się w zabawie i w trakcie wykonywania innych czynności pojęciami dotyczącymi następstwa czasu np. wczoraj, dzisiaj, jutro, rano, wieczorem, w tym nazwami pór roku, nazwami dni tygodnia i miesięcy;

- Dostrzega rytm i stałe następstwo dni, nocy i pór roku,
- Zna nazwy dni tygodnia i wymienia je w kolejności
- Określa pory dnia: rano, południe, wieczór i stosuje je prawidłowo w wypowiedziach
- Poprawnie używa określeń czasu
- Nazywa cztery pory roku z zachowaniem właściwej kolejności
- Rozumie, że rok składa się z miesięcy następujących po sobie
- Zna metody pomiaru czasu stosowane dawniej i dziś

- Stosuje się do umownych form pomiaru czasu w sytuacjach zabawowych i naturalnych

17. Rozpoznaje modele monet i banknotów o niskich nominałach, porządkuje je, rozumie, do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym;

- Wie, do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym.
- Rozpoznaje monety
- Rozpoznaje banknoty

18. Posługuje się pojęciami dotyczącymi zjawisk przyrodniczych, np. tęcza, deszcz, burza, opadanie liści z drzew, sezonowa wędrówka ptaków, kwitnienie drzew, zamarzanie wody, dotyczącymi życia zwierząt, roślin, ludzi w środowisku przyrodniczym, korzystania z dóbr przyrody, np. grzybów, owoców, ziół;

- potrafi opowiedzieć o środowisku przyrodniczym w najbliższym otoczeniu
- zauważa zmiany zachodzące w przyrodzie w kolejnych porach roku
- potrafi nazwać zjawiska atmosferyczne typowe dla danej pory roku
- prowadzi prosty, obrazkowy kalendarz pogody,
- rozumie znaczenie używanych przez siebie symboli dotyczących zjawisk pogodowych
- nazywa rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach
- aktywnie uczestniczy w hodowli roślin, wykonując podstawowe czynności pielęgnacyjne
- wie, jak człowiek może chronić przyrodę
- potrafi segregować odpady

19. Podejmuje samodzielną aktywność poznawczą np. oglądanie książek, zagospodarowywanie przestrzeni własnymi pomysłami konstrukcyjnymi, korzystanie z nowoczesnej technologii itd.;

- wie, jak obchodzić się z książką
- zna wartość książki, jako źródła informacji
- tworzy rozbudowane budowle z klocków różnego rodzaju
- potrafi wymodelować kształt z jednego kawałka masy plastycznej
- buduje z piasku

- zna zastosowanie podstawowych sprzętów gospodarstwa domowego np. suszarka, robot, pralka
- wie, jak prawidłowo korzystać z tablicy multimedialnej

20. Wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia, wyjaśnia, czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód;

- potrafi powiedzieć, jak nazywają się rodzice i inni członkowie rodziny
- wie jaki stopień pokrewieństwa jest między dziadkami i rodzicami
- rozumie na czym polega praca ludzi wykonujących różne zawody

21. Rozumie bardzo proste polecenia w języku obcym nowożytnym i reaguje na nie; uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych; używa wyrazów i zwrotów mających znaczenie dla danej zabawy lub innych podejmowanych czynności; powtarza rymowanki i proste wierszyki, śpiewa piosenki w grupie; rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami;